

Sokaklar Hâlâ Varken

Çocuk, turuncu tişörtünü üzerine geçirdi, sandaletini taktı, şortunun önündeki ipi bağladı ve dışarı çıktı.

Kimseye haber vermedi. On bir yaşında tek başına dolaşabiliyordu çünkü burada hâlâ sokaklar vardı. Lüks sitede, bahçeli villada ya da bir gökdelende büyümüyordu. Burası şehir merkezi bile değildi. Babası herkesin birbirini tanıdığı bu Anadolu kasabasında, koca bir dikdörtgen kutudan ibaret yeni nesil şoförsüz ambulansa görevli bir acil tıp teknisyeniydi.

Bahçe kapısını peşinden kapatarak çıktı çocuk. Üç katlı binadan uzaklaşıp iki yanına ağaçlar serpiştirilmiş sokak boyunca elleri cebinde yürürken, kafasında uçuşan düşünceler babasından annesine geçti. Şimdi bir AVM zincirinin üyesi haline gelmiş okul binası sokağın ucunda görünmüştü. Annesi eskiden bu binada çalışan, şimdiyse evin bir odasından akşama kadar çıkmayan bir ilkokul öğretmeni idi. O geniş basketbol sahalı okul bahçeleri ve cıvıl cıvıl koşuşturan, birbirlerinin saçını çeken, kola kutularıyla top oynayan, ikili sıra olup İstiklal Marşı okuyan çocuklar da eski fotoğraflarda kalmıştı.

Beceriksiz bir karganın kırmayı başaramadığı bir cevizi tekmeleme tekmeleme yürümeye devam etti ve eski okulu arkasında bırakırken uzaklardan onu gören biri için, tek başına aylakça dolaşan kıvrıkcık saçlı bir çocuk olmayı sürdürdü. Gelgelelim biraz dikkatli bakıldığında sağ tarafındaki 'görünmez' biriyle ara sıra konuştuğu fark ediliyordu. "Bence de gemimiz için bir dümen bulmamız şart. Aşağıdaki arsaya da bakalım," diyordu mesela o sırada.

İyice yaklaşılacak olursa, çocukla birlikte hareket eden küçük siyah noktacıklardan oluşan kocaman bir bulut yavaş yavaş görünmeye başladılar. Önce, özellikle kasabanın içinden geçen pis kokulu derenin etrafındaki sinek sürülerinden biri olduğu zannedilebilirdi. Ama gayet temiz bir çocuk, koca sinek sürüsünü elbette yanında sürüklüyor olamazdı. Bu seçeneği eleyince az çok yeni teknolojiyi takip eden biri anlardı durumu.

"Haa," derdi, "Bunlar şu yeni zımbırtılar." Çinli bir firmanın ürettiği, pahalı ve çoğu kişi için gereksiz olduğundan pek de tutmayan "nanoid"i kastediyor olurdu. Daha doğrusu, senkronize hareket etme becerisi bahşedilmiş, ufacık pervaneleri olan metal robotçukların eşgüdümlü uçuşmasıyla bu bulut görünümüne kavuşmuş bir gavur icadı.

Çocuk, evlerinin yanındaki boş çimenlik alana bırakılmış birkaç eski ahşap sandalyeyle inşa etmekte olduğu gemisinin -korsan gemisi mi yoksa bir keşif gemisi mi olacağından henüz emin değildi- dümeniyle ilgili olarak yanındaki robot bulutuyla fikir teatisinde bulunmaktayken mahallenin camisinin önüne varmıştı. İbadetini tamamlayıp evine gitmeye niyetlenmiş bir ihtiyar, tam da o esnada caminin girişinden önlerine fırladı. Adam kendini bu tanımlayamadığı uçan cisimlerin içinde bulunca olmadık küfürler eşliğinde hoplayıp zıplamaya başladı. Çünkü arı sürüsünün saldırısına uğradığını zannetmişti ve arı alerjisi vardı. Daha iki hafta önce dizkapağını sokan bir arı yüzünden günlerce secdeye varamamıştı. Çocuk, adamın çırpınına kahkahalarla gülmek için kendini zor tutarak, nanoidle birlikte birkaç adım uzaklaştı. İhtiyar, az önceki

hareketlerini hiç yapmamış gibi mağrur bir tavırla çocuğa ve yanındaki garip cisimlere gözlerini kısarak baktı. “Geçen gün de akranlarından biri kafama dron mudur nedir ondan düşürdü. Nedir şu gavur icatlarından çektiğimiz yahu!”

“Kusura bakma amca. O da özür diliyor sizden. Yanlışlıkla olmuş.”

“Bak bak, bir de oyuncağa özür diletiyor! Aslında seni babana şikâyet ederdim de neyse beni oyalama, işim gücüm var.”

Yaşlı adam mırıldana mırıldana yoluna devam etti. Çocuk ise rastgele fiskelerden hasar görüp yere düşen yirmi kadar mini dronu toplamaya koyuldu.

“Bugün de birkaç parçanı kaybettik,” dedi.

Tek kulağına takılı minik kulaklıktan gelen robotik ses şöyle yanıtladı: “Olsun. Dokuz bin altı yüz parçam sağlam.”

Mercimek tanesi büyüklüğündeki cihazları tek tek üzerlerine üfleyerek cebine koydu. Eve gidince çekmecesindeki öteki bozuk dronların yanına koyacaktı. Belki bir gün topluca tamir ettirirlerdi. Annesiyle babasının yeterince paraları olunca.

Gerçi belki de o gün hiç gelmezdi. Çok borçları vardı. Ay sonunda ellerinde hiçbir şey kalmıyordu. Ara sıra en azından işsiz olmadıkları için şükrettiklerini biliyordu ailesinin; ama kavgalarının ana malzemesi de işleri oluyordu. Annesinin suçlayıcı cümlesi “Doktor olsaydın o zaman”dı, babasınınki ise “Özel okula kapağı atsaydın”.

Çocuk ve nanoid, yeniden sokakları arşınlamaya koyuldular. Yazın başı olduğu için hava güzeldi. Rüzgar olmadığına göre robotçukların şarjları da uzun süre gidecekti. Telefonundan bakıp daha 85’te olduğunu görünce sevindi. Gemi dümeni olabilecek tahta parçaları ya da ona benzer bir şeyler bulmak için varmayı hedefledikleri büyük arsa normalde on dakikalık uzaklıktaydı ama yolu olabildiğince uzattı. Seviyordu çünkü bu özgür çocuk hallerini. Sanki gezmediği her nokta ona kaçırılmış bir fırsat gibi geliyordu. Bu huyunu babasından almıştı. Herkesin “usluluk” olarak tarif ettiği, yaşına göre olgun tavırlarını ise annesinden.

İşte yine kapalı dükkânlarla dolu caddeye gelmişti. İflas etmiş sahiplerinin başıboş bıraktığı bu hayalet mekânlar canını sıkıyordu. Mesela şu köşede eskiden bir kırtasiye olduğunu hatırlıyordu. Az ileride ise bir terzi vardı. Yanında da kuru temizlemeci. Bir tek kıraathane sapasağlam duruyordu. Dışarıya atılmış masaların üzerinde oyunlar oynanıyordu. Okey taşlarının şangırtısı, sigara dumanlarına karışıyordu. Burayı işleten Osman abi, komşularıydı. Uzaktan çocuğu görüp el sallayınca o da karşılık verdi.

Kıraathanenin sesleri uzaklaşırken üzerinden peş peşe geçen dev taşıma dronları, Amazon’un bölgesel dağıtım merkezine yaklaştığını belli ediyordu. Şehir merkezinden buraya, buradan evlere gidecek yüzlerce kargonun çıkış noktası.

Bir ara sapanla dron vurup ganimet toplayan çocuklar olduğunu duymuştu. Amazon hemen binasının çevresini kapatmış ve dronları daha yüksekte uçurmaya başlamıştı. Etrafı da tehditkâr kameralarla döşemişti. Bir nevi askeri bölgeydi artık burası.

Amazon’un hemen bitişiğinde, her nasılsa boş kalmış ve çeşitli otlar, çöpler, moloz yığınları tarafından işgal edilmiş küçük bir arsanın yanından geçerken -gemilerine

dümen bakacakları yer değildi burası- havlama hırlama karışımı sesler çıkararak otların arasından fırlayan siyah köpeği göz ucuyla fark etti. Milyonlarca yıllık evrimsel doğasından gelen “kaç ya da savaş” tepkisine istinaden topuklarını poposuna vura vura koşmaya başladı. Bir yandan da eğer ısırılırsa annesine, babasına ne diyeceğini düşünüyordu. Ya bir daha sokağa çıkmasına izin vermezlerse? Annesinin, onun evden ayrılmasına müsaade etmesinin yegane sebebi nanoidin evdeki bilgisayara devamlı canlı yayın yapmasıydı ama başına kötü bir şey gelirse bu ayrıcalığının ortadan kalkacağını biliyordu. Şu an annesinin izlemiyor olduğunu umdu.

Nefes nefese, var gücüyle koştururken yolun eğimi değişmiş, aşağı doğru yokuş haline gelmiş, çocuğun adımları gittikçe genişlemiş, burun delikleri sızlamaya başlamıştı. Her an bir taşa takılabileceğinin, yüzüstü düşerse durumun iyice beter olacağını farkındaydı ama elinden bir şey gelmiyordu. Ta ki köpeğin sesi değişene, havlaması garip ve zayıf bir tona bürünene ve hızla geride kalana kadar.

Yavaşladı ve caddenin tam köşesinde elektrik direğinin dibinde durup hızla arkasına baktı. Ciğerleri körük gibi inip kalkıyor, bacakları sarsılarak titriyordu. Az önce kaplan edasıyla saldıran ama şimdi bir apartman ötesinde donakalan köpeğe ve etrafını sarmalamış buluta baktı. Aslında neyden kaçtığını anca o sırada anlayabildi. Bu, ikinci sınıftaki sıra arkadaşı Atlas'ın robot köpeğiydi. Bir ara hacklendiği için çalışmaz hale geldiğini hatırlıyordu. Çöpe atmışlardı. Şimdi nasıl olduysa canlanmış, vahşi bir sokak köpeğine dönmüştü.

“Boynunda hasarlı bir yer vardı, içeri sızdım,” dedi kulağındaki ses. “Birkaç tane daha parçamı kaybetmiş olabilirim ama artık tehlike yok.”

Çocuk, koşarken kulaklığının düşmemiş olmasına hayret etti. Yine de parmağıyla iyice yerine yerleştirdi. Bu sırada küçük dronlar köpeğin etrafından ayrılıp çocuğun yanında büyük bir top şeklinde tekrar bir araya toplandılar. Köpek sol tarafına devrildi ve öylece kaldı.

“Biraz dinleneyim, sonra şu arsaya gidelim.”

“Tamam.”

“Çok susadım. Otomattan su alacağım.”

Ağır hareketlerle az ötesindeki Migros otomatına yaklaştı. Yüzünü tarattı ve babasının hesabından ödemeyi yapıp yarım litrelik suyunu aldı. Birkaç yudum içti. Bir kısmını kafasına döküp saçlarını karıştırdı ve yavaş bir tempoyla arsaya doğru yürümeye koyuldu. Dalağı şişmişti.

Arsa o kadar büyüktü ki birkaç futbol sahasını içine alabilirdi ama söylentilere göre sahibi yurtdışında olduğundan ufukta herhangi bir inşaat görünmüyordu. Üzerinde fazla bir şey yoktu. On beş yirmi tane ağaç, yerlerde çimenler, otlar, bolca çıplak toprak, biraz moloz, bir köşesinde nizami şekilde dizilmiş pazarcı tahtaları, belki birkaç yere gömülmüş kurban kemikleri...

Gemi dümeni olmaya en uygun malzemeleri bu arsanın derinliklerinde bulabileceğini düşünüyordu çocuk. Bir keresinde bir avize parçası bulup ona elmas rolü vermiş,

günlerce çeşitli senaryolarla bu muhteşem mücevherin peşine düşen kahramanları hayal etmişti.

Nanoidleri arsaya saldı, kendisi de küçük taşları tekmeleye tekmeleye, aklına gelen şarkıları bağıra çağıra gezindi. Arsadaki tek erik ağacının dibindeki çocuğu görünce aniden durdu ve neşesi sönüverdi. Arif!

“Hadi, şu sağdakine geç,” diye bağıırıyordu yukarı doğru. “İyice salla, iyice.”

Tekrar heyecanlandı çünkü ağaçta olan kişi muhtemelen Esra’ydı! Arif’in kız kardeşi. Okul-aile birliği başkanı İlgin teyzenin kızı. On bir yıllık dolu dolu hayatında en çok hoşlandığı kişi. Kızıla kayan kahverengi dümdüz saçlı, incecik yüzlü, küçücük burunlu, kocaman gözlü kız. Ağaca tırmanıp erik toplayacak kadar macerasever, annesinden izinsiz sokaklarda dolaşacak kadar asi, bu işlere abisini de katacak kadar akıllı...

“Tamam abi ya, bak şu dalda en az on tane var. Dökeceğim şimdi. Hazır mısın?”

“Gönder gelsin,” dedi Arif tişörtünün önünü, intihar eden bir adamın altına serilen bandana misali gererek.

Kız gönderdi, erikler geldi. Hatta bir tanesi Arif’in tam burnundan sekip düştü kucağına.

Çocuğun hatası anlık bir güdüyle gülmesi oldu. Arif elbette bunu duydu ve boğa siniriyle ona döndü. “Ne bakıyorsun lan?” dedi.

“Hiiç.”

“Kimle konuşuyorsun abi? Buraya bak, hadi yenisini gönderiyorum,” dedi Esra yukarıdan. Ağacın dallarının o kadar içindeydi ki ne çocuk onu görebiliyordu, ne o çocuğu.

Arif kız kardeşini umursamadan çocuğa bağırdı. “Siktir git lan buradan, erikler bizim.”

Çocuk Esra’yla konuşmayı her şeyden çok isterdi ama Arif iri yarı ve kendisinden tam üç yaş büyüktü. Onu sinirlendirmenin sonucu sağlam bir dayak olurdu. Bu da özgürlüğünün sonu demektir.

“Tamam ya, gidiyorum,” deyip arkasını döndü çocuk. Nanoidin robotçukları arsanın dört bir yanından toplanıp yanında birikmişti yine.

“Esra’yı yine göremedim,” diye fısıldadı ağır ağır yürürken. “Abisiyle iki dakika ayrılmıyorlar ki.”

“Şu tarafta dört tane düz sopa buldum. Birbirlerine çivilersek çok güzel bir dümen olur,” dedi robotik ses.

Çocuk az önceki hayal kırıklığından dolayı yeterince heyecanlı bir tepki veremese de sevinmişti. Arkasından korkutucu bir çat sesi ve üzerine bir çığlık duyana kadar.

“Abi! Düşüyorum abi!”

“Ne ara o kadar yükseğe çıktın kızım sen?” dedi Arif.

O anda ağacın kalın dallarından biri küçük kızla beraber kendini yerçekimine teslim etmeye karar verdi.

Çocuk bu bir anlık görüntüyü ömrü boyunca unutmayacaktı. Kızın dal çıtırtıları içinde çığlıklar atarak düşüşünü, Arif'in kucağındaki erikleri bile bırakamayacak kadar donup kalmasını, kendisinin ise müdahale edemeyecek kadar uzakta olmasını ve son olarak Esra'nın zeminle sırt üstü temasını.

Ama garip bir şey oldu. Kızın bedeninden gelmesini beklediği ses çıkmadı. Esra gerilmiş bir ağın üzerine inmişçesine sekti ve tekrar yere temas etti. Sanki yer esnemişti. İmkânsızdı bu. Ancak çizgi filmlerde olabilecek bir şeydi.

Çocuk, Arif'i umursamadan Esra'ya doğru koştu ve çok yaklaşmasına gerek kalmadan durumu anladı. Nanoidin parçaları, müthiş hızlı bir tepkiyle kızın düşeceği yerin birkaç santim üzerinde toplaşmış ve tampon etkisi görmüştü.

Kız, ellerini birbirine çırparak kalktı ve ona doğru gelen abisine doğru koştu. Arif Esra'nın bir şeyi olup olmadığına iyice baktı. Sarıldı sonra. Çocuğun beklemeyeceği bir samimiyetle.

Çocuk, bu tabloda kendisine yer olmadığına farkında olarak az önce Esra'nın kalktığı yerdeki siyah noktacıklara baktı. Acaba Esra onu neyin koruduğunu fark etmiş miydi? Emin olamadı çünkü tek kelime konuşmadan abisi kızı eve götürdü. Erikleri de unutmadan.

Çocuk, robotların yanına çöktü. Birkaç tanesi hariç hepsi ezilmiş, hasar görmüş, çalışmaz hale gelmişti. Kalanlar da minimum yeterli sayıda olmadıkları için artık beraber hareket edemiyorlardı. Dakikalarca hepsini tek tek topladı. Sığıdığı kadarını ceplerine, geri kalanı ise tıpkı erik toplamış gibi turuncu tişörtünün önünü torba haline getirip oraya koydu. Ağlamaklı oldu ama ağlamadı.

* * *

Eve döndüğünde annesi, okulun müdür yardımcısıyla toplantıdaydı. Babası dışarıda mesaideydi hâlâ. Çocuk annesine hiç bulaşmadan odasına geçti. İşlevini yitirmiş nanoidi çekmecesine doldurdu. Yan odaya yürüdü. Kapıyı sessizce açtı. Kendisinininkinden daha küçük bir odaydı burası. Hastane gibi, bolca makinelerle dolu, çeşitli monitörler ve bip bip sesleriyle çevrili ama küçük. Yatalak bir çocuk için yeterli.

"Teşekkür ederim," dedi yataktaki gözleri kapalı çocuğa. Siyah uzun saçlı, kendisinden iki yaş küçük kardeşine. "Esra'yı kurtardığın için. Ama nanoid bozuldu. Bir daha..." Bu noktada ağlamaya başladı işte. Annesiyle babasının ekonomik durumlarını düşündü. Kardeşini hayatta tutabilmek için o kadar çok para harcamışlardı ki borçlarını asla kapatamıyorlardı. Ve çocuğun dışarıya açılan kapısı olan o minik cihazları tekrar alamazlardı. İki kardeş bir daha beraber dışarı çıkamazdı.

"Galiba bugün sondu," dedi kardeşinin düşüncelerini sese döken robotik işlem. Ses odadaki bir hoparlörden geliyordu. "Dümen için bulduğumuz tahtaları arsada unuttun, değil mi?"

"Konuyu değiştirmeye çalışma."

"Sen de ağlama."

O sırada odanın girişinde anneleri görüdü. Kapı eşiğine yaslandı ve kollarını birbirine bağladı.

“İlgın Hanım aradı şimdi,” dedi. “Teşekkür ediyor. Çocuklardaki kameralardan her şeyi görmüş. Bir de sizden dinleyelim bakalım, anlatın ne oldu?”

Çocuk gözündeki yaşları tişörtüyle sildi ve gülümsedi. Esra'nın ailesinin ekonomik durumlarının iyi olduğunu biliyordu. Kardeşine baktı. Gülümsedi.

Belki de o gemiyi iki kardeşin beraber tamamlamaları o kadar da imkânsız değildi.